

TÌNH HÌNH CHÍNH TRỊ TRUNG QUỐC NĂM 2008

THS. BÙI THỊ THU HIỀN

Viện Nghiên cứu Trung Quốc

Năm 2008 được đánh giá là một năm có rất nhiều biến động của tình hình thế giới cũng như Trung Quốc. Năm qua, Trung Quốc đã phải đối mặt với muôn vàn khó khăn do thời tiết, thiên tai, dịch bệnh và sự suy giảm kinh tế do ảnh hưởng từ cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu. Mặc dù vậy, năm 2008 cũng được đánh giá là một năm thành công của Trung Quốc. Trung Quốc đã tổ chức thành công Thế vận hội Olympic Bắc Kinh và Thế vận hội dành cho người khuyết tật Paralympic; phóng thành công tàu vũ trụ có người lái Thần Châu 7; long trọng tổ chức lễ kỷ niệm 30 năm cải cách mở cửa. Kinh tế mặc dù có chịu ảnh hưởng của cuộc khủng hoảng toàn cầu song vẫn giữ được mức tăng trưởng cao (9%) so với cùng kỳ năm trước; tổng sản phẩm quốc nội đạt hơn 30.000 tỷ NDT. Để có được những thành công như vậy, trong năm qua, Trung Quốc đã luôn giữ vững được ổn định chính trị, đẩy mạnh cải cách hơn

nữa thể chế chính trị để làm nền tảng vững chắc cho công cuộc cải cách kinh tế đi vào chiều sâu. Năm 2008 là năm Trung Quốc chính thức triển khai Nghị quyết Đại hội XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc, kiên trì sự lãnh đạo của Đảng, tăng cường chế độ Đại hội đại biểu nhân dân và Hiệp thương dân chủ.

KHÁI QUÁT TÌNH HÌNH CHÍNH TRỊ TRUNG QUỐC NĂM 2008

Trong năm qua, Trung Quốc đã phải đối mặt với rất nhiều khó khăn do thiên tai gây ra, đó là trận băng tuyết lịch sử xảy ra trong tháng 1 tại nhiều tỉnh, thành phố, khu tự trị và trận động đất lịch sử tại Tứ Xuyên. Tuy nhiên, dưới sự lãnh đạo của Đảng, Trung Quốc đã từng bước khắc phục hậu quả thiên tai, ổn định đời sống cho nhân dân vùng thiệt hại, đi sâu cải cách hành chính, thúc đẩy phát triển kinh tế, ổn định tình hình chính trị xã hội. Để làm được điều này, Đảng Cộng sản Trung Quốc xác định một số mục tiêu, nhiệm vụ trọng tâm:

1. Kiên trì sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc

Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Trung Quốc Hồ Cẩm Đào đã chỉ rõ: “Kiên trì và cải thiện sự lãnh đạo của Đảng là sự đảm bảo căn bản để sự nghiệp của Trung Quốc tiến lên thắng lợi. Cần thống nhất và hội tụ tư tưởng và lý luận của mấy trăm triệu người, đồng tâm hiệp lực phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc, không có sự lãnh đạo thống nhất kiên định của Đảng Cộng sản là điều khó có thể tưởng tượng nổi”⁽¹⁾.

Hội nghị Trung ương 2 Đại hội XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc đã nêu ra mục tiêu “kiên trì và hoàn thiện chế độ Đại hội đại biểu nhân dân, hợp tác đa đảng dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản và chế độ hiệp thương chính trị, tăng cường và thúc đẩy công tác Đại hội đại biểu nhân dân và Chính hiệp là yêu cầu tất yếu nhằm củng cố địa vị cầm quyền của Đảng Cộng sản, củng cố chính quyền XHCN, củng cố chiến tuyến yêu nước thống nhất, là nhiệm vụ quan trọng để phát triển dân chủ chính trị XHCN.”⁽²⁾ Phát triển dân chủ XHCN là mục tiêu phấn đấu không mệt mỏi của Đảng và Chính phủ Trung Quốc. Con đường phát triển chính trị XHCN đặc sắc Trung Quốc là con đường đúng đắn để phát triển dân chủ chính trị, cần phải kiên trì không thay đổi con đường phát triển chính trị XHCN đặc sắc Trung Quốc. Quá trình cải cách thể chế chính

trị chính là giai đoạn tự hoàn thiện và phát triển chế độ chính trị XHCN, cần phải cải cách sâu sắc chế độ chính trị. Đại hội đã chỉ ra, từ khi cải cách mở cửa đến nay, Trung Quốc đã thích ứng với sự thay đổi sâu sắc của cơ sở kinh tế và sự gia tăng không ngừng ý thức dân chủ của nhân dân. Việc Trung Quốc tích cực thúc đẩy cải cách thể chế chính trị đã gặt hái được những thành công rõ rệt.

Bên cạnh đó, Hội nghị đã nhấn mạnh, cải cách mạnh mẽ thể chế quản lý hành chính là yêu cầu tất yếu cho sự phát triển của kinh tế thị trường XHCN và phát triển một nền chính trị dân chủ XHCN. Cải cách hành chính là một trong những nội dung quan trọng của cải cách thể chế chính trị. Hội nghị đã thông qua “Ý kiến về cải cách mạnh mẽ thể chế quản lý hành chính”, đặt vấn đề xây dựng chính phủ phục vụ, thúc đẩy phát triển khoa học. Trên cơ sở những cải cách đó giúp góp phần bảo đảm và cải thiện dân sinh, mở rộng cơ cấu tổ chức một cách hợp lý, tìm hiểu mô hình cải cách chức năng thông qua thể chế “siêu Bộ”. Hội nghị xác định, quá trình cải cách thể chế quản lý hành chính phải trên cơ sở nắm vững nguyên tắc về quyền quyết sách, quyền chấp hành, quyền giám sát. Triển khai chuyển biến chức năng, hợp lý hoá các mối quan hệ, ưu hoá kết cấu tổ chức, nâng cao hiệu quả, thống nhất giữa quyền lợi và trách nhiệm, phân công hợp lý và ra quyết sách một cách khoa học.

Hội nghị Trung ương 3 Khoá XVII trên cơ sở quán triệt tinh thần Hội nghị Trung ương 1 và 2, xuất phát từ tình hình thực tế trong nước và thế giới đã nêu khái quát: “Hiện nay tình hình thế giới tiếp tục diễn biến phức tạp, công cuộc cải cách của Trung Quốc đang bước vào giai đoạn quan trọng. Trung Quốc cần phải tận dụng và nắm chắc thời cơ, phấn đấu hoàn thành mục tiêu vĩ mô xây dựng xã hội khá giả, tăng cường hiện đại hoá XHCN”⁽³⁾. Để hoàn thành mục tiêu đó, Đảng Cộng sản Trung Quốc xác định phải tăng cường tự giác giải phóng tư tưởng, kiên trì thực hiện cải cách mở cửa, thúc đẩy phát triển khoa học, thúc đẩy xã hội hài hoà và không dao động trong mục tiêu cải cách phát triển nông thôn. Quá trình thực hiện cải cách ở nông thôn cần tiếp tục giải phóng tư tưởng, tiếp tục kết hợp với thực tiễn vĩ đại, mạnh dạn tìm tòi, xây dựng những lý luận mới về phát triển để có thể vượt qua những khó khăn trong quá trình phát triển nông thôn. Quá trình cải cách mở cửa ở Trung Quốc đã đi được một chặng đường tương đối dài, thành tựu là rất đáng khâm phục. Tuy nhiên, Đảng Cộng sản Trung Quốc xác định, cải cách mở cửa phải đặt trọng tâm vào cải cách nông thôn. Trung Quốc đã có chiến lược “để cho một bộ phận dân cư giàu có trước”, song không bao giờ quên nhiệm vụ giải quyết các vấn đề nổi cộm ở nông thôn. Việc cải cách ở nông thôn sẽ đem lại động lực phát triển cho nông thôn,

tạo sức sống mới cho sự phát triển của cả nền kinh tế, xã hội, thúc đẩy phát triển khoa học. Trên cơ sở cải cách ở nông thôn, Trung Quốc có thể đảm bảo an ninh lương thực và cung ứng đủ nhu cầu mặt hàng nông sản thiết yếu, khuyến khích sản xuất ở nông thôn phát triển, tăng thu nhập cho nông dân, xây dựng nông thôn giàu có, phồn vinh.

Nông thôn Trung Quốc đang có bước đổi mới, nền nông nghiệp Trung Quốc đang bước vào giai đoạn toàn cầu hoá. Thúc đẩy phát triển cải cách ở nông thôn đang có nhiều điều kiện thuận lợi nhưng cũng phải đối phó với không ít những khó khăn và thách thức. Hội nghị Trung ương 3 Khoá XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc đã xác định, khó khăn lớn nhất trong cải cách ở nông thôn là “những mâu thuẫn nổi cộm do kết cấu nhị nguyên giữa thành thị và nông thôn gây ra. Cơ sở nông nghiệp của Trung Quốc vẫn đang yếu kém, cần phải tăng cường; sự phát triển nông thôn vẫn đang lạc hậu, cần phải hỗ trợ; thu nhập của người nông dân vẫn thấp, cần phải nâng cao. Trung Quốc còn cần phải cố gắng rất nhiều để không ngừng củng cố và phát triển nông thôn mới”⁽⁴⁾. Bên cạnh đó, Hội nghị cũng đã xác định, Trung Quốc về tổng thể đã bước vào giai đoạn lấy công nghiệp thúc đẩy nông nghiệp, thành phố kéo nông thôn phát triển. Đã đến lúc phải có sự đổi mới đối với nền nông nghiệp truyền thống. Trung Quốc đã bước vào thời khắc quan trọng để xây

dựng hiện đại hoá nông nghiệp đặc sắc Trung Quốc, bước vào giai đoạn xoá bỏ kết cấu nhị nguyên, hình thành kết cấu nhất thể hoá trong sự phát triển kinh tế xã hội ở thành thị và nông thôn.

2. Tăng cường hoàn thiện chế độ Đại hội đại biểu nhân dân

Trên cơ sở tinh thần Hội nghị trung ương 2 và 3 Đại hội XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc, Ủy ban thường vụ Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc đã quán triệt thực hiện quan điểm phát triển một cách khoa học, kiên trì sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân làm chủ, thống nhất quản lý nhà nước theo pháp luật, phát huy đầy đủ tác dụng của cơ quan quyền lực nhà nước. Cụ thể, trong năm qua, Ủy ban thường vụ đã thẩm tra xem xét 15 dự thảo pháp luật, thông qua 9 luật, nghe và thẩm tra 13 báo cáo của Quốc Vụ viện, Tòa án nhân dân tối cao, Viện kiểm sát nhân dân tối cao, ban hành 3 quyết định, kiểm tra tình hình thực thi 5 bộ luật, quyết định phê chuẩn một số công ước, điều ước và hiệp định. Xuất phát từ tình hình trong nước, nắm vững sự chỉ đạo của Đảng, trong năm qua, Ủy ban thường vụ Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc đã chỉ đạo công việc một cách sát sao, có hiệu quả. Cụ thể:

Đốc toàn lực cho công tác cứu trợ và khắc phục thiên tai

Để hỗ trợ cho công tác cứu trợ sau khi xảy ra trận động đất lịch sử tại Tứ Xuyên, Ủy ban thường vụ đã kịp thời điều chỉnh kế hoạch công tác năm 2008,

kiên trì thực hiện các quyết sách của Trung ương Đảng nhằm tập trung nguồn lực tài chính để hỗ trợ cho công tác cứu trợ và tái thiết tại vùng bị thiên tai. Ủy ban Thường vụ cũng nhấn mạnh, một mặt làm tốt công tác cứu trợ vùng bị thiên tai, mặt khác cũng phải phát triển kinh tế xã hội để bảo đảm hoàn thành nhiệm vụ cả năm. Để đẩy nhanh hỗ trợ việc khắc phục thiên tai, Ủy ban thường vụ đã sửa đổi Luật Phòng chống và giảm nhẹ thiên tai. Luật này đã được thông qua tại Kỳ họp thứ 2 Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc khóa 11 và có hiệu lực từ 1- 5- 2009.

Tích cực thúc đẩy phát triển kinh tế vừa nhanh vừa tốt

Quán triệt thực hiện quan điểm phát triển một cách khoa học, thúc đẩy phát triển kinh tế vừa nhanh vừa tốt là trọng điểm công tác năm qua của Ủy ban thường vụ. Trước hết là quán triệt thực hiện các quyết sách điều tiết vĩ mô quan trọng của Trung ương, nhằm bảo đảm ổn định phát triển kinh tế, khống chế giá cả leo thang. Tiếp đến là thúc đẩy chuyển biến phương thức phát triển kinh tế. Đẩy nhanh việc thực hiện “*ba chuyển biến lớn*” trong phương thức phát triển kinh tế nhằm thực hiện tốt mục tiêu nhiệm vụ của kế hoạch 5 năm lần thứ 11. Ngoài ra, thúc đẩy phát triển cải cách nông thôn cũng là một trong những trọng tâm của Ủy ban thường vụ Đại hội đại biểu nhân dân trên cơ sở tinh thần quán triệt Nghị quyết trung ương 3 Đại hội XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc. Ủy

ban thường vụ Đại hội đại biểu nhân dân khóa 11 đã tiến hành giám sát chặt chẽ vấn đề “Tam nông” trong 5 năm qua.

Thúc đẩy giải quyết vấn đề dân sinh

Kiên trì nguyên tắc “lấy dân làm gốc” thúc đẩy giải quyết vấn đề dân sinh là nhiệm vụ trọng tâm của Ủy ban Thường vụ Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc khóa 11. Trong năm qua, vấn đề vệ sinh an toàn thực phẩm, phòng chống dịch bệnh tại Trung Quốc được báo chí đề cập tới nhiều hơn bao giờ hết. Để có thể giải quyết tốt các vấn đề mà nhân dân quan tâm, Ủy ban thường vụ đã tăng cường công tác giám sát đối với vấn đề vệ sinh an toàn thực phẩm. Năm qua, Ủy ban thường vụ cũng đã tiến hành kiểm tra giám sát việc thực thi Luật Giáo dục nghĩa vụ sửa đổi, Luật bảo vệ trẻ vị thành niên và Luật Hợp đồng lao động.

Nỗ lực giải quyết tốt công tác mang tính thường xuyên

Ủy ban Thường vụ Đại hội đại biểu nhân dân khóa 11 đã hoàn thành công tác của cơ quan quyền lực nhà nước. Về mặt lập pháp, đã ban hành quy hoạch lập pháp 5 năm, triệu tập hội nghị công tác lập pháp. Ngoài ra, đã ban hành Luật Tài sản doanh nghiệp nhà nước, Luật An toàn thực phẩm, sửa đổi Luật Hình sự, Luật Thúc đẩy kinh tế môi trường, sửa đổi Luật Phòng chống và giảm nhẹ thiên tai, Luật Bảo vệ người tàn tật, Luật Phòng cháy chữa cháy, Luật Bảo hiểm, Luật Bản quyền sáng chế phát minh.

3. Quán triệt tinh thần Đại hội XVII hoàn thành tốt công tác Hiệp thương chính trị nhân dân

Trong năm 2008, trên cơ sở quán triệt tinh thần chỉ đạo từ Đại hội XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc công tác Hiệp thương chính trị đã được đẩy mạnh và làm tốt trên các mặt.

Thứ nhất, củng cố cơ sở tư tưởng chính trị, đoàn kết hợp tác. Các Nghị quyết Hội nghị 2 và 3 Đại hội XVII hoặc tư tưởng chỉ đạo của Tổng Bí thư Trung Quốc Hồ Cẩm Đào tại lễ kỷ niệm 30 năm triệu tập Hội nghị Trung ương 3 Khóa XI đều được quán triệt học tập để áp dụng giải quyết các vấn đề trong thực tiễn như “vấn đề Tây Tạng”, “Olympic Bắc Kinh”...

Thứ hai, tham gia góp ý các vấn đề quan trọng trong phát triển kinh tế xã hội, thúc đẩy Đảng và Chính phủ ban hành các chính sách một cách khoa học, dân chủ, đúng pháp luật. Chính hiệp đã tổ chức rất nhiều các cuộc thảo luận chuyên đề, tổ chức các đoàn khảo sát đánh giá một cách chính xác tình hình ở các địa phương trong cả nước làm căn cứ tư vấn cho Đảng và Nhà nước trong việc ra các quyết sách quan trọng, bảo vệ lợi ích của quảng đại quần chúng nhân dân.

Thứ ba, đoàn kết quần chúng trong xã hội, đồng tâm nhất trí khắc phục hậu quả thiên tai. Sau khi trận động đất Tứ Xuyên xảy ra, Chính hiệp toàn quốc đã cùng với các đảng phái dân chủ, người phụ trách Hội Liên hiệp công thương

toàn quốc, các nhân sỹ đại biểu không đảng phái kịp thời tới thăm hỏi nhân dân vùng bị thiên tai. Ngoài ra còn huy động sự đóng góp của các tổ chức xã hội, quyên góp ủng hộ nhân dân vùng thiên tai số tiền lên tới 6 tỷ NDT.

Thứ tư, trong năm qua, Chính hiệp toàn quốc đã ủng hộ và tham gia vào công tác tổ chức Thế vận hội Olympic và Thế vận hội dành cho người tàn tật, phát triển khối đại đoàn kết người Hoa ở trong và ngoài nước.

Thứ năm, trong năm qua Chính hiệp toàn quốc cũng đã làm tốt việc triển khai rộng khắp công tác hữu nghị ở nước ngoài, thúc đẩy sự đoàn kết rộng lớn với người dân Hồng Kông, Ma Cao, Đài Loan. Bên cạnh đó, còn không ngừng mở rộng các mối quan hệ giao lưu hữu nghị, nỗ lực xây dựng một môi trường thân thiện với các quốc gia và khu vực khác nhau trên thế giới.

4. Thúc đẩy cải cách cơ cấu Quốc vụ viện

Trên cơ sở “Ý kiến về việc cải cách mạnh mẽ thể chế quản lý hành chính” của Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc đưa ra tại Hội nghị Trung ương 2 Đại hội XVII, “Phương án cải cách cơ cấu Quốc vụ viện” đã được đưa ra xem xét tại Kỳ họp thứ nhất Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc khóa 11. Trọng tâm của lần cải cách thứ 6 đối với cơ cấu của Quốc vụ viện đó chính là chế độ “siêu Bộ”, cải cách mối quan hệ giữa trung ương và địa phương, cân bằng quyền

quyết định một số vấn đề giữa trung ương và địa phương, thúc đẩy cải cách chế độ quản lý hành chính địa phương theo mô hình “tỉnh trực tiếp quản huyện”; chính thức thực thi “Điều lệ công khai thông tin chính phủ”. Cơ cấu tổ chức của Chính phủ Trung Quốc sau khi được điều chỉnh gồm 27 bộ. (Cụ thể xem bảng 1).

Lần cải cách này đã điều chỉnh cơ cấu của 15 cơ quan, giảm 4 cơ quan Bộ và ngang Bộ. Nội dung cụ thể như sau:

Thứ nhất, bố trí hợp lý chức năng điều tiết vĩ mô của các Bộ, Ngành. Ủy ban Cải cách và Phát triển quốc gia phải giảm công tác quản lý vi mô và phê chuẩn các công việc cụ thể, tập trung làm tốt công tác điều tiết vĩ mô. Các cơ quan thuộc Chính phủ như Ủy ban Cải cách và Phát triển, Bộ Tài chính, Ngân hàng Trung Quốc phải kiện toàn cơ chế điều tiết, hình thành hệ thống điều tiết vi mô hoàn thiện.

Thứ hai, tăng cường cơ cấu quản lý năng lượng. Xây dựng Cục năng lượng quốc gia, do Ủy ban Cải cách và Phát triển quốc gia quản lý.

Thứ ba, thành lập Bộ Công nghiệp và Thông tin. Thành lập Cục Công nghiệp Kỹ thuật quốc phòng quốc gia do Bộ Công nghiệp và Thông tin quản lý. Ngoài ra, Bộ Công nghiệp và Thông tin cũng quản lý Cục tiêu thụ thuốc lá quốc gia, xóa bỏ Ủy ban Khoa học Kỹ thuật quốc phòng, Bộ Thông tin, Văn phòng công tác thông tin Quốc vụ viện.

Bảng 1: Cải cách cơ cấu Quốc vụ viện

Trước cải cách	Sau cải cách
Bộ Ngoại giao	Bộ Ngoại giao
Bộ Quốc phòng	Bộ Quốc phòng
Ủy ban cải cách và phát triển quốc gia	Ủy ban cải cách và phát triển quốc gia
Bộ Giáo dục	Bộ giáo dục
Bộ Khoa học Kỹ thuật	Bộ Khoa học Kỹ thuật
Bộ Thủy lợi	Bộ Thủy lợi
Bộ Nông nghiệp	Bộ Nông nghiệp
Bộ Thương mại	Bộ Thương mại
Bộ Văn hoá	Bộ Văn hoá
Bộ Y tế	Bộ Y tế
Ủy ban Dân số và Sinh đẻ kế hoạch quốc gia	Ủy ban Dân số và Sinh đẻ kế hoạch quốc gia
Bộ Giám sát	Bộ Giám sát
Bộ Dân Chính	Bộ Dân chính
Bộ Tài chính	Bộ Tài chính
Bộ Công an	Bộ Công an
Ủy ban dân tộc quốc gia	Ủy ban dân tộc quốc gia
Bộ An toàn quốc gia	Bộ An toàn quốc gia
Bộ Tư pháp	Bộ Tư pháp
Bộ Đất đai Tài nguyên	Bộ Đất đai Tài nguyên
Bộ Xây dựng (Bỏ)	Bộ Nhà ở và Xây dựng (Mới)
Bộ Giao thông (Bỏ)	Bộ Giao thông Vận tải (Mới)
Bộ Thông tin (Bỏ)	Bộ Công nghiệp và Thông tin (Mới)
Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc	Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc
Tổng Kiểm toán	Tổng Kiểm toán
Bộ Đường sắt	Bộ Đường sắt
Bộ Nhân sự (Bỏ)	Bộ Nguồn nhân lực và Bảo hiểm xã hội (Mới)
Bộ Bảo hộ lao động (Bỏ)	Bộ Bảo vệ Môi trường (Mới)
Ủy ban Khoa học Công nghệ Quốc phòng (Bỏ)	-

Thứ tư, thành lập Bộ Giao thông Vận tải. Cục Hàng không dân dụng quốc gia và Cục Bưu chính quốc gia do Bộ Giao thông Vận tải quản lý, xoá bỏ Bộ Giao thông, Tổng Cục Hàng không dân dụng Trung Quốc.

Thứ năm, thành lập Bộ Nguồn nhân lực và Bảo hiểm xã hội. Thành lập Cục Công chức nhà nước do Bộ Nguồn nhân lực và Bảo hiểm xã hội quản lý, xoá bỏ Bộ Nhân sự, Bộ Bảo hộ lao động và Xã hội.

Thứ sáu, thành lập Bộ Bảo vệ môi trường, xoá bỏ Tổng cục Bảo vệ môi trường quốc gia.

Thứ bảy, thành lập Bộ Nhà ở và Xây dựng, xoá bỏ Bộ Xây dựng.

Thứ tám, Cục quản lý giám sát thực phẩm, dược phẩm quốc gia do Bộ Y tế quản lý. Trên cơ sở đó, xác định trách nhiệm của Bộ Y tế trong việc đảm nhận điều tiết tổng hợp và thành lập tổ chức kiểm tra an toàn thực phẩm.

Báo chí nước ngoài có những đánh giá tích cực về lần cải cách cơ cấu Quốc vụ viện của Trung Quốc lần này. “Thời báo Los Angeles” cho rằng “cải cách cơ cấu Quốc vụ viện Trung Quốc có thể nâng cao vị thế của Trung Quốc, hơn nữa còn có khả năng ảnh hưởng tới toàn cầu”. Còn “Nhật báo Phố Wall” thì cho rằng: “cải cách lần này có quy mô lớn nhất trong vòng 10 năm trở lại đây”, sẽ giúp cho Chính phủ Trung Quốc ứng phó tốt hơn với vấn đề năng lượng, tăng cường bảo vệ môi trường và có lợi cho việc cải cách thể chế tài chính. “Nhật báo Thế giới” cho rằng, cải cách lần này

của Chính phủ Trung Quốc có ý nghĩa hết sức quan trọng. Không những cải cách của Chính phủ kéo theo cải cách thể chế kinh tế, thể chế xã hội mà còn khởi động cải cách thể chế chính trị. Mục tiêu của cải cách này là cơ sở phát triển ổn định cho 5 năm tiếp theo.

5. Cải cách công tác tư pháp

Trên cơ sở tinh thần Đại hội XVII của Đảng kiên trì và phát triển chế độ XHCN đặc sắc Trung Quốc, tăng cường thực hiện toàn diện phương châm cơ bản quản lý nhà nước theo pháp luật, đẩy nhanh xây dựng nhà nước pháp trị XHCN, trong năm 2008, Tòa án nhân dân tối cao đã chú trọng công tác trên các mặt sau:

Thứ nhất, tăng cường toàn diện công tác tòa án nhân dân, thúc đẩy xã hội công bằng, chính nghĩa. Kiên trì tôn chỉ tư pháp vì dân, lấy công bằng tư pháp làm căn bản, phát huy đầy đủ tác dụng của chức năng xét xử, triệt để bảo vệ quyền lợi kinh tế, chính trị, xã hội, văn hóa hợp pháp của người dân.

Thứ hai, tiếp tục làm tốt công tác xét xử và thi hành án, nỗ lực hóa giải mâu thuẫn trong xã hội, bảo vệ sự hài hòa và ổn định xã hội. Đẩy mạnh công tác xét xử và thi hành các án hình sự, dân sự, kinh tế, hành chính. Giải quyết triệt để các vụ án trọng điểm, gây bất bình trong dư luận xã hội, đem lại niềm tin cho người dân về một nền tư pháp công bằng, minh bạch.

Thứ ba, kiên trì phương châm chỉ đạo “tư pháp công bằng, một lòng vì dân”,

triệt để giải quyết một số các vụ án có vấn đề về tư pháp không công bằng. Cải cách và hoàn thiện công tác cơ chế về quyền tố tụng của đương sự, tích cực thực hiện Luật Tố tụng dân sự sau khi đã sửa đổi và có hiệu lực từ 1- 4- 2008.

Thứ tư, tiếp tục thúc đẩy cải cách tòa án nhân dân, phân công chức năng quyền hạn trong nội bộ tòa án một cách rõ ràng hơn. Tiếp tục phát huy tác dụng giải quyết các vụ án ở tòa án cơ sở và tòa án trung cấp, tăng cường chức năng chỉ đạo và giám sát xét xử của Tòa án nhân dân tối cao và Tòa cấp cao. Tăng cường quản lý công tác xét xử và thi hành án, xây dựng cơ chế giám sát khoa học.

Thứ năm, nỗ lực nâng cao năng lực tư pháp. Hoàn thiện cơ chế công tác xét xử ở cơ sở, tìm tòi phương thức để có thể đẩy nhanh tốc độ và chất lượng của công tác xét xử, hoàn thiện chế độ giám sát sau xét xử.

Thứ sáu, kiện toàn trình độ của cán bộ tư pháp. Tích cực kiện toàn cơ chế giáo dục bồi dưỡng mang tính thường xuyên đối với cán bộ tòa án các cấp. Ngoài ra, kiên quyết loại bỏ các cán bộ không đủ tư cách đạo đức và trình độ khỏi ngành tòa án.

Quán triệt tinh thần Nghị quyết Đại hội XVII, ngành kiểm sát đã đẩy mạnh “tăng cường giám sát pháp luật, bảo vệ công bằng chính nghĩa”, nỗ lực tăng cường và cải thiện công tác kiểm sát trên các mặt:

Thứ nhất, tăng cường công tác giám sát pháp luật để phục vụ tốt hơn công

tác của Đảng và Nhà nước. Ngành kiểm sát tập trung lực lượng giải quyết các vụ án lớn xảy ra trong năm, được dư luận quần chúng hết sức quan tâm, tiếp tục triển khai chức năng phòng chống các loại tội phạm trong xã hội, giải quyết tốt mối quan hệ giữa trừng trị tội phạm và phòng chống tội phạm, giữ vững an ninh, trật tự xã hội.

Thứ hai, cải cách công tác kiểm sát theo chiều sâu. Trên cơ sở chỉ đạo chung của Đảng, thúc đẩy công tác cải cách tư pháp. Xuất phát từ những điểm người dân không hài lòng để bắt tay vào cải cách. Tích cực đưa ra các kiến nghị lập pháp, kiện toàn phạm vi, nội dung, trình tự và biện pháp trong công tác giám sát pháp luật của cơ quan kiểm sát. Bố trí chức năng, quyền hạn của cơ quan kiểm sát một cách hợp lý, khoa học, kiện toàn hệ thống từ trên xuống dưới, phân công hợp lý, trách nhiệm rõ ràng.

Thứ ba, thúc đẩy kiện toàn độ ngũ kiểm sát viên. Đảm bảo nguyên tắc mỗi kiểm sát viên phải làm việc trên cơ sở chấp hành pháp luật một cách nghiêm túc, công bằng, văn minh. Đây cũng được xác định là yếu tố quan trọng để có được thành công trong công cuộc cải cách ngành kiểm sát nói riêng và ngành tư pháp nói chung.

Thứ tư, tự giác tiếp nhận sự giám sát, bảo đảm làm việc chính xác trên cơ sở Hiến pháp và pháp luật về quyền kiểm sát. Tuân thủ nghiêm túc sự giám sát công tác kiểm sát của Đảng, Đại hội đại biểu nhân dân và Ủy ban Thường vụ Đại

hội đại biểu nhân dân. Quán triệt thực thi Luật giám sát, hoàn thiện và tiếp nhận các biện pháp giám sát của cơ quan giám sát Đại hội đại biểu nhân dân một cách tự giác, đúng pháp luật.

Tóm lại, trong năm 2008 tình hình chính trị Trung Quốc về cơ bản giữ vững ổn định, tiếp tục đi sâu cải cách hành chính cũng như trên các mặt của các cơ quan quản lý nhà nước. Điều này đã tạo điều kiện cho việc thực hiện các phương châm đường lối, chính sách chỉ đạo của Đảng. Với nguyên tắc “lấy dân làm gốc” và quan điểm “phát triển một cách khoa học”, công cuộc cải cách thể chế chính trị của Trung Quốc trong năm 2008 đã thực sự đi vào chiều sâu, và gặt hái được thành công. Thành công đó đã giúp Trung Quốc vượt qua khó khăn do thiên tai, dịch bệnh cũng như nguy cơ từ cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu.

CHÚ THÍCH:

¹ Bài phát biểu của Tổng Bí thư, Chủ Tịch nước Hồ Cẩm Đào tại lễ kỷ niệm 30 năm ngày triệu tập Hội nghị Trung ương 3 Khóa 11

¹ Bài phát biểu của Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào tại Hội nghị Trung ương 2 Bộ Chính trị Trung ương ngày 28 tháng 2 năm 2008

¹ Phát biểu của Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào tại Hội nghị Trung ương 3 Bộ Chính trị Trung ương ngày 12 tháng 10 năm 2008

¹ Phát biểu của Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào tại Hội nghị Trung ương 3 Bộ Chính trị Trung ương ngày 12 tháng 10 năm 2008

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nghị quyết Hội nghị Trung ương 2, 3 Đại hội XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc

2. Bài phát biểu của Tổng Bí thư, Chủ Tịch nước Hồ Cẩm Đào tại Lễ kỷ niệm 30 năm ngày triệu tập Hội nghị Trung ương 3 Khóa XI.

3. Bài phát biểu của Tổng Bí thư, Chủ Tịch nước Hồ Cẩm Đào tại Kỳ họp thứ nhất Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc khoá 11.

4. Báo cáo của Ủy ban Thường vụ Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc Khóa 11 tại Kỳ họp thứ 2 Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc Khóa 11. Ngày 9 tháng 3 năm 2009.

5. Báo cáo của Quốc vụ viện tại Kỳ họp thứ 2 Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc khoá 11. Ngày 5 tháng 3 năm 2009.

6. Báo cáo của Tòa án Nhân dân Tối cao tại Kỳ họp thứ 2 Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc Khóa 11. Ngày 10 tháng 3 năm 2009.

7. Báo cáo của Viện Kiểm sát nhân dân Tối cao tại Kỳ họp thứ 2 Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc Khóa 11. Ngày 10 tháng 3 năm 2009.

8. Báo cáo của Hội nghị Hiệp thương Chính trị toàn quốc tại Kỳ họp thứ 2 Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc Khóa 11. Ngày 5 tháng 3 năm 2009.

9. Ý kiến của Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc về việc đẩy mạnh cải cách thể chế quản lý hành chính. Thông qua tại Hội nghị Trung ương 2 Đại hội XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc. Ngày 27 tháng 2 năm 2008.

10. Phương án cải cách cơ cấu Quốc vụ viện. Trình tại Kỳ họp thứ 1 Đại hội đại biểu nhân dân toàn quốc Khóa 11. Ngày 11 tháng 3 năm 2008.

